

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
СЕДМИЧНИК ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ИЗКАЗВАНЕ НА НЕГОВО СВЕТЕЙШЕСТВО ПАТРИАРХ КИРИЛ ПО ПОВОД НОВИТЕ ПРОТИВОЕВРЕЙСКИ ПРОЯВИ

Отговаряйки на въпроса, зададен от сътрудник на редакция „Информация за чужбина“ при БТА какво е становището му по зачестилите напоследък противоеврейски настъпления в ГФР и други страни, Негово Светейшество Българският Патриарх Кирил заяви:

„Светът с удивление узна, че в Западна Германия и в други страни на Западна Европа и в САЩ отново са се появили и то едновременно противоеврейски демонстрации. Това създава основателна тревога, защото миролюбивото и демократично човечество искаше да вярва, че завинаги е турен край на тая човеконенавистна идеология навред по света и особено в Западна Германия, като се имат предвид жестоките кървави преследвания на евреите през време на нацисткото иго в Европа.

Аз съм дълбоко възмутен от тия нови антиеврейски демонстрации, ярък израз на фашистка идеология, и съм убеден, че тоя път цялото човечество ще протестира по най-внушителен начин, за да не се даде воля на необузданата расова омраза да вилнее.

Разбира се, в сегашно време не може да се допусне, че расовата дискриминация и явното преследване на евреите може да вземе застрашителни размери и да означава увод към опасни авантюри, понеже мирът е под закрилата на исполински миролюбиви сили в целия свят.

Българската православна църква през втората световна война, както е известно, смело се противопостави на противоеврейските преследвания у нас, изхождайки от принципно християнско убеждение. Тогава, по стечение на обстоятелствата, аз като Пловдивски митрополит поех риска на открита защита на преследваните евреи в Пловдив. Същото евангелско разбиране вдъхновява и сега Светия Синод и мене, за да протестираме бързо и най-силно срещу новите прояви на антисемитизма, както и въобще на всякаква расова дискриминация, каквато, за съжаление, и в нашия културен и свободололюбив век още съществува в някои страни.

ВЕРНЕР КЕЛЛЕР

Свитъците край Мъртво море

Едно побягнало агне. — Свитъците край Мъртво море. — Хардинг и де Во във Вади Кумран. — Архиепископ Самуел отива в Чикаго. — Атомни физици помагат за датирането. — Изпробване на лепеното платно чрез „атомния часовник“. — Двехилядигодишната книга на Исая. — Пророчески свитък от времето на Исуса. — Поток от тайнствени документи. — В долината на черните копачи. — Аналогичност в текста след две хиляди години.

Тревата изсъхва (цветето увяхва), но словото на нашия Бог остава за винаги.

(Исайя, 40:8)

Мухамад Диб, един бедуински пастир от племето на Та'амиреите, бива ошастливен подобно на младия Саул, който тръгва да търси побягналите ослици на своя баща и спечелва цяло царство (Първа книга Царства, 9:10). През един хубав пролетен ден на 1947 година, дирейки загубеното агне, Мухамад обхожда скалистите цепнатини по северния бряг на Мъртво море и намира тогава, без да знае това, едно наистина царско съкровище от библейски предания.

Часове наред се катери напразно той по непроходимо напуканите хребети, използвани от аскети и сектанти, а твърде често и от бандити, като скри-

валища, и най-после съзира над себе си тъмна пещера в една от скалите на Вади Кумран. Дали агнето не се е укрило вътре? Един добре насочен камък просвирва във въздуха. Но вместо очаквания ясен отзвук, пещерата отговаря с тъп шум. Мухамад Диб побягва уплашен и довежда още двама от съплеменниците си. Тримата наближават предпазливо скалистата пещера и се промъкват най-после през нейния тесен вход. Удивлени, те съзират в полумрака на малката вдлъбнатина — глинени стомни. Съкровище! — е първата им мисъл; тогава тримата пастири трескаво се втурват към стомните и ги разчувват. Но — какво разочарование! — стомните не крият нито накити, нито злато, или монети; от тях се появяват само трошливи свитъци от престара кожа и папирус, завити в лепенно платно. Ядосани, овчарите

небрежно захвърлят находката настрана, стъпкват дори една част от нея; но изведнаж се досещат, че тук е възможен някакъв гешефт. За всеки случай, те вземат със себе си някои от най-запазените свитъци, за да ги превърнат може би в пари. По този начин, древните документи започват едно забележително пътешествие.

Те биват внесени тайно във Витлеем и попадат по нередовен път в ръцете на търговците-антиквари. Еврейски и арабски колекционери придобиват някои откъслечи, една връзка от четири свитъци става притежание на православния архиепископ в Иерусалим, Иешу Самуел, срещу шепа монети. Но архиепископът не подозира какво ценно съкровище е придобил, докато няколко експерти от американските училища за разкопки в Ориента не направиха посещение на Свети Марковия манастир в Сирия, където се пазят документите. Още при първата проверка археолозите откриват, че тук се касае за библейски документи от необикновено дълбока древност. Между тях се намира и един свитък, дълъг седем метра, с пълния текст от книгата на пророк Исаяя на еврейски. Публикуваното от американците кратко съобщение за находката предизвиква веднага невероятно удивление сред колегите им — специалисти в целия свят. На възникналия незабавно въпрос за точната старост на кожите и папирусите — отговор може да даде, преди всичко, мястото на находката.

С неуморими усилия и търпение, пътят на документите бива проследен стъпка по стъпка, през антикварите и черната борса във Витлеем назад до арабите от племето на таамиреите и най-после до пещерата във Вади Кумран. Достъпът, обаче, до пещерата е забранен, понеже след прокламацията на новата държава Израел избухна през 1948 година арабо-еврейската война и цяла Палестина се превърна в огнище на размирици.

Упоритостта на един белгийски УНО-наблюдател в Иерусалим спомага най-после за преодоляването на всички трудности. Капитан Филип Липенс е изучавал ръкописни документи в оредновековното висше училище в Льовен. В края на 1948 година той влиза във връзка с англичанина Джералд Ланкътър Хардинг, директор на старините в Аман, столицата на Йордания. С общи усилия, те успяват да събудят интерес в офицери от арабския легион към пещерата с находките. Разстоянието от 50 километра между Аман и Вади Кумран означава за тях само едно кратко пътуване с джипа. След като напразно търсят известно време, те откриват най-после въпросната пещера измежду многобройните такива. При входа на пещерата биват поставени пазачи и през февруари 1949 година Дж. Л. Хардинг и доминиканският пастор Роланд де Во, директор на френското училище — библейско и по археология — в Иерусалим, пристигат на самото място.

Но техните очаквания биват измамени; те не намират нито цялостни свитъци, нито неразрушени стомни. Всичко свидетелствува за това, че други хора междуременно и по свой почин са претърсили тайнствената пещера. С голямо усърдие, двамата изследователи претърсват дъното на пещерата буквално с нокти, за да открият и най-малките останки от ръкописи или парчета от глинени стомни. Все пак, остатъците, съпоставени от тях, позволяват някои важни заключения. Парчетата от стомни имат изключително елино-римски произход, от времето между 30 година преди Христа и 70 година след Хри-

ста. По шестстотин малки парчета от кожа и папирус могат още да се различат записвания с ръка на еврейски от Първа и Пета книги на Моисей и от Книга на съдиите. Парчета от ленена тъкан, която е служила за увиване на свитъците, допълват оскъдните трофеи.

През лятото на 1949 година, по покана на американците, архиепископ Иешу Самуел отива със своите скъпоценни свитъци в САЩ, където ги представя за изследване от Ориенталския институт в Чикаго. Там между експертите възниква оживен спор относно старостта и автентичността на документите. За да се сложи край на този спор, някой от тях предлага да прибегнат до един необичаен още за археологията способ, а именно — да привлекат за сътрудник някой специалист в атомната наука. Това е още по-лесно, когато Ориенталският институт се намира в съседство с университета в Чикаго, където ядрените физици бяха започнали вече да установяват старостта на органическите вещества с помощта на Гайгеровите измерителни тръби. Професор Уйлярд Ф. Либи можѝ да постигне в Института за ядрена физика, в Чикаго, първите си поразително точни определения на старостта посредством съставения от него така наречен „атомен календар“.

В основата на тази метода лежи следната представа: Чрез бомбардирането с космически лъчи, които непрестанно нахлуват от вселената в земната атмосфера, азотът се превръща в радиоактивен въглероден изотоп С-14. Всяко живо същество, човек, животно, растение — приема в себе си ежедневно, до своята смърт, С-14 с храната и дишането. В течение на 5600 години този въглерод загубва половината от първоначалната си радиоактивност. При всяко мъртво органическо вещество, може да се установи чрез един високо чувствителен Гайгеров прибор, каква част от силата на облъчването е загубил вече намиращият се в това вещество С-14. Според това може да се изчисли, колко години са минали от последното приемане на въглерод.

С изследването бива натоварен проф. Либи. Той взема парчета от лененото платно, в каквото е бил увит и свитъкът на пророк Исаяя, изгаря ги до овъгляне и ги вкарва в една батерия от Гайгерови тръби, при което стига до поразителен резултат. Ленената тъкан е произведена от лен, който е отгледан по времето на Исуса! Следователно, увитите в нея документи трябва да са от още по-стара дата. След продължителни и непрекъснати изследвания, до същия резултат стигат най-сетне и изследователите на ръкописите. Текстът на Исаяя от пещерата във Вади Кумран, както проф. Уйлям Ф. Олбрайт пръв и в този случай правилно отгатна, действително е бил написан в около 100-та година преди Христа!

Това откритие означава нещо повече от една обикновена научна сензация. За да можем напълно да схванем значението на ръкописите, намерени край Мъртво море, ние трябва да знаем следното: най-старият текст на еврейската Библия, с който разполагаме — приготвеният от равински книжовници така наречен масоретийски текст (еврейската дума „масора“ значи предание) — датира едва от девето до десето столетие след Христа. Предшествуват го, като главни отражения на Светото Писание, гръцкият превод на септуагинтата и латинската вулгата на Свети Иероним (4 столетие). Досега познатите ни библейски текстове се основаваха изключително върху тези два превода и върху онова твърде старо

еврейско издание. Сега вече, след намерения през 1947 година край Мъртво море свитък на пророк Исая, ние разполагаме с един еврейски текст от Библията, който е хиляда години по-стар. При това, удивително и благодатно впечатление прави обстоятелството, че този древен свитък на Исая има 66 глави — точно толкова, колкото съдържа книгата на пророка в Библията, отпечатана на еврейски, гръцки, латински, немски или друг език, както и, че той се схожда буквално с днешното издание.

Седемнадесет пласта от кожа, пришити един към друг на дължина от седем метра, такъв трябва да е бил видът и на пророческия свитък, подаван на Исуса в синагогата на Назарет, за да чете от него на богомолците. „Тогавя Му подадоха книгата на пророк Исая“ (Лука, 4:16—17). „Всяко движение с ръката на Исус от Назарет ни стана по-близо“, пише проф. Андре Паро, „понеже върху обратната страна на кожата още се виждат следите, останали от пръстите на четеца.“

При по-нататъшните изследвания във Вади Кумран бяха открити, по удивителен начин, още голям брой пещери с остатъци от ръкописи. В „пещера № 4“, например, бяха намерени хиляди късчета от около триста различни съчинения.

В непосредствена близост до пещерите, изследователите се натъкнаха на останките от едно селище на еврейската секта „есенери“, между които бяха намерени монети от времето на римските прокуратори (6 — 41, 44 — 66 год. след Христа) до юдейската война (66 — 70 год. след Христа). Привържениците на тази секта трябва да са укрили неимоверно обемистите сбирки от библейски текстове, за да ги запазят от посегателството на римляните-езичници.

Тези нови находки са, както проф. Дж. Ланкхъстър Хардинг заявява, „може би най-удивителното археологично събитие на нашите дни. Цяло поколение от експерти в областта на Библията ще бъде заето с преценката на тези текстове.“

След грижливо проучване, тридесет и осем свитъци се оказаха текстове от 19 книги на Стария Завет. Те са написани на еврейски, арамейски и гръцки върху кожа и папирус.

От 1950 година в Йордания и в Израел неочаквано се появяват големи количества ръкописи и фрагменти, които произхождат от второто столетие след Христа. Те биват предлагани много често срещу извънредно високи цени на университета в Йерусалим, на колекцията от старини в Аман, на институти, манастири и археолози. Арабите, които твърде скоро узнаха стойността на тези стари документи, образуваха истински експедиционни отряди и старателно претърсват тайно, на своя глава, планините край Мъртво море. Този лов на стари ръкописи се превърна в цветуща нелегална професия, срещу която са безсилни дори непрестанните полицейски отряди.

През 1951 година, малко преди Рождество Христово, пастор де Во успява, благодарение на умната си тактика, да склони един арабин от племето на таамиреите да го заведе до едно от местата на новите такива находки.

Придружени от полицейски конвой, взет от съседния град Иерихон, де Во и Хардинг тръгват от Вади Кумран. След едно пътуване от три часа в югозападно направление, те стигат по твърде опасна пътека във Вади Мураба'ат, едно от най-непристъпните места на Палестина. Но при появяването на колоната, изниква неочаквано живот сред мъртвите скалисти очертания, наподобяващи призраци. Като подземни видения, от входовете на пещерите се измъкват араби, които побягват по скалите наоколо и бързо се скриват зад голите хребети. Пастор де Во изброява 45 фигури с лопати и мотики, които излизат само от една пещера.

Още през януари 1952 година започва компетентното изследване на тези пещери. Липсата на други помощни сили в тази пустинна местност налага да бъдат наети няколко души от арабските „черни копачи“. Ръкописните откъслечи, които биват намерени, са в по-голямата си част документи на гръцки, арамейски и еврейски от второто столетие след Христа. Един от тях представлява изписан на еврейски папирус от шесто столетие преди Христа. От библейските текстове биват намерени части из Първа книга Моисеева, излизането на евреите из Египет, и Пета книга Моисеева. Сред многото еврейски ръкописи, де Во открива дори оригинални писма от председателя на второто въстание в 130 година след Христа. Симон бар Кохба дава указания в тях на въстаниците.

Само една съвсем малка част от многото нови писмени доказателства, които изхождат от времето преди и след Христа, е изследвана и преценена досега. Безброй други находки на такива документи увеличават пълнотата на тези материали. И всичко е още в ход. Може би, ние стоим пред изненадващи нови открития, които ще ни запознаят така подробно с времето около Христа и с най-първите християнски енории и техния живот, както само преди няколко години не би могло и да се предполага.

След паметниците и каменните изделия от библейско време, след архитектурните произведения, резиденциите, царските палати и крепостите в Палестина, след египетските, асирийските и вавилонските доказателства за древните събития, днес издигат глас и тези двехилядигодишни ръкописи.

А техните достопочтени текстове са точно такива, каквито ги виждаме — неподправени и добросъвестно предадени — в нашите съвременни Библии!

Превел от немски: † Варненский и Преславски ИОСИФ

Светла песен

Поток ли си — избликнал мигновено
в незримите душевни глъбини?
Сълза ли си — на мъка откровена,
гъркулната по монте страни?

Снежинка ли — що гонят ветровете,
в клепачите ми кацнала от страх?

Или си ти онуй възшебно цвете,
поникнало след изповядан грях?

Освен това, ти пламък си небесен,
в сърцето ми запален от Христа,
за да разкриваш, моя светла песен,
божествената чудна красота!

Свещ. Любомир Караджов

Посещението на Н. С. Хрущов в САЩ

Посещението на Хрущов в САЩ е най-голямото международно събитие от много години насам. Неговите резултати се чувствуват ясно във всички области на международния живот, надхвърлят рамките на съветско-американските отношения и имат световно значение. Направен е голям принос за укрепването на световния мир и сигурност, за разведвяването на международната обстановка и намаляване на прежението в международните отношения. На международната арена напоследък все по-ясно се чувствуват полъх на нов, топъл вятър, който започна да топи ледовете на студената война. Създаден е кризис за поддържането на международната напрегнатост.

Само по себе си гостуването на Хрущов в САЩ е значителен успех на съветската външна политика. Пътуването на Хрущов се превърна в блестяща манифестация за мир и дружба. Срещите с американския народ бяха изключително ентузиазирани. Милioni американци излязоха по улиците и по пътищата да го приветствуват. Чрез топлото, невиджано до тогава посрещане, американският народ показа, че иска мир, че желае да се развият искрени приятелски отношения с великата страна на социализма. Хрущов бе отрупан с хиляди писма от обикновени американци, в които се изразява възхищение от величествените успехи на СССР, от неговата миролюбива политика.

Речите на Хрущов бяха блестящ пример на убедително разясняване на принципите на социалистическата политика. С голямо остроумие и страстност се разбиваха доводите на критиците на тази политика.

Основната мисъл на всички речи е, че мирното съвместно съществуване е необходимо и възможно, че то трябва да се крепи и развива. Хрущов показва жизнената наложителност за възприемането на тази идея. Мирното съвместно съществуване, заяви той, е отдавна вече реален факт. Друг път освен неговото поддържане няма, понеже алтернативата му е само една — война. А войната при сегашното съотношение на силите и уroveň на военната наука и техника означава най-ужасна, небивала до сега катастрофа за цялото човечество. Нека народите да си живеят в такова общество, в такъв обществен строй, какъвто си желаят. Не бива спорът коя социална система е по-добра да се решава с помощта на оръжието, на насилието. Чрез взаимни отстъпки и разбирателство може и трябва да се решават международните спорове още въпроси.

Хрущов бе несравним по силата, яркостта и убедителността на словото си на пропагандист на социализма. Журналистите, които го придружаваха, а те бяха понякога до пет хиляди човека, кинокамерите и телекамерите запечатваха неговият образ, пламък и слова. Предаваха ги незабавно във всички кътчета на американската земя и даже по другите континенти на нашата планета. Може да се каже, че Хрущов води истинска дружеска беседа с американския народ в продължение на десет дни.

Забележително ясно и просто Хрущов разкри самата истина пред американците. Пред техните очи се издигна образът на величествената сграда на новото, социалистическото общество, където експлоатацията на човека от човек е премазната, където чо-

век може свободно да разгърне своите творчески възможности. В съзнанието на много американци бе извършен истински преврат. Империалистическите клевети се топяха. Ясните изказвания на Хрущов събудиха уважение у повечето от хората и симпатии сред трудещите се, както към него лично, така и към Съветския съюз и другите страни от социалистическия лагер. Хрущов успя да намери пътя към сърцето на американския народ. Изчезна представата за Съветския съюз като за някакъв демон, започнаха да изчезват съмненията относно хуманитарните намерения на социалистическите страни.

Думите на Хрущов бяха убедителни не само поради тяхната логичност и яснота, а и защото са истина. Много са фактите, които го подкрепят. Бързо развиващият се икономически, културен, научен възход на СССР възхити света!

Превратът в съзнанието на милионите американци има важно политическо значение. Те видяха, че в течение на дълги години са били мамени от вестниците, радиото, телевизията, от буржоазните политически дейци относно огромния икономически, технически и военен потенциал на СССР. Сега вече те другояче подхождат към клеветите срещу социализма, към умишлената антисъветска пропаганда. По този начин в резултат на посещението на Хрущов, на неговата топла и слънчева личност, бе нанесен силен удар в самите корени на политиката на студената война, на политиката от „позицията на силата“.

Особено силно впечатление е направила непоколебимата увереност на Хрущов в светлото бъдеще на социализма и неминуемата гибел на старото, капиталистическото, империалистическото общество. Хрущов открито и рязко заяви, че в историческото мирно съревнование между двете социални системи, между капитализма и социализма, победата неизбежно ще бъде на социализма. Вестник „Ню Йорк Таймс“ писа, че пред американците се е явил „представител и лидер на едно общество, притежаващо колосална енергия и динамизъм“. Пред тях, несъмнено, се яви политик от нов тип, от ленински тип, уверен в силата на исторически възходящото дело, което защитава. Хрущов заяви: „ние вашите долари не искаме. Не се прекланяме пред вас. Идваме да разговаряме като равни с равни. Протягаме ви дружеска ръка. Ако искате приемете я. Ние сме силни и уверени в бъдещето. Ние скоро ще ви достигнем и задминем цялата ви икономика, както това направихме вече в редица области на живота“.

Хрущов посети Общото събрание на ООН и в специално заседание произнесе историческата си реч в защита на идеята за мирно-съвместно съществуване, за ликвидиране на всичките остатъци от политиката на студената война и за действително общо и пълно разоръжаване. Разискванията, станали впоследствие в ООН показаха, че почти всички правителства в света се обявяват в подкрепа на разоръжаването.

Силата на предложението на Хрущов за разоръжаване, най-важния въпрос на нашето съвремие, идва от това, че то отговаря на нуждите на народите. Защото надпреварата във въоръжаването неумолимо тласка човечеството към най-страшната в неговата история катастрофа.

Важен момент в посещението на Хрущов бяха беседите му с президента на САЩ Айзенхауер в Кемп Дейвид. Целият свят с нетърпение очакваше резултатите! Комюникето, публикувано на 28 септември 1959 година бе прочетено от милиони хора с огромен интерес. Той е важен дипломатически документ:

1. В него е записано: „Страните се съгласяват, че всички неурегулирани международни въпроси трябва да се решават не със сила, а с мирни средства“.

Това, че Айзенхауер е подписал този документ, в който е изразено недвусмислено отказване от употреба на сила и отказване от политика, пренебрегваща преговорите със Съветския съюз, това, ясно е, може да се оцени само като положителен факт. Нима подписът на Айзенхауер под цитираните думи не означава по същество слагане подпис под политически документ за мирно съвместно съществуване? Очевидно, това е успех на миролюбивата съветска външна политика, на усилията за поставяне край на международното недоверие.

2. В комюникето се казва: „По отношение на Берлинския въпрос бе постигнато разбирателство, при условие, че и други непосредствено заинтересовани страни се съгласяват, да се възобновят преговорите, за да се постигне решение, което ще съответствува на интересите на всички заинтересовани страни и на интересите на поддържането на мира“.

Докато Аденауер, Труман и други поддържат, че по Берлинския въпрос не бивало въобще да се преговаря, че нямало какво да се отстъпва, в комюникето Айзенхауер признава необходимостта от преговори. Това, безспорно е успех. Нещо повече, предвидено е да се намери разрешение „съответстващо на интересите на всички заинтересовани страни“. Значи, разрешение съответстващо и на интересите на СССР и на Германската демократическа република. Явно е, че съществуващото днес положение в Западен Берлин, окупиран все още от войските на САЩ, Англия и Франция, се признава, че трябва да се промени, да се нормализира. Иначе, защо е прието предложението на Хрущов да се водят преговори? Това, че Айзенхауер е подписал подобен документ говори, че настъпва нещо ново в отношенията между Германската демократична република и Германската федерална република. Наистина, най-новите сведения гласят, че Бон се е съгласил по принцип с частично разглеждане на Берлинския въпрос.

3. В комюникето е записано: „Страните се съгласиха, че въпросът за всеобщото разоръжаване е най-важният въпрос, стоящ пред света в настоящия момент. Двете правителства ще положат всички усилия да постигнат конструктивно разрешение на този проблем.“

Значи правителството на САЩ възприема идеята за всеобщо и пълно разоръжаване и е съгласно, че днес в света по-важен и по-парлив въпрос няма. Не е ли това косвено признание, че надпреварата във въоръжаването е довела вече човечеството до действително сериозна опасност? Съглашението от Кемп Дейвид бе последвано от дела — в ООН бе внесена и приета единодушно една обща съветско-американска резолюция за разоръжаването. Това е ново явление за ООН, за междудържавните отношения.

Но разбира се, зловонята смет на политиката на студената война, за която се харчат ежегодно повече от 100 милиарда долара, не може да се измете изведнъж, от всякъде и от всички. Наслояването от

години международно напрежение не може да се премахне за 24 часа. Нужно е време, постоянна и упорита разяснителна работа. Решаващата роля в това високо благородно дело ще има да играят, разбира се, народните маси от всички страни.

Има един въпрос, който пряко засяга САЩ и СССР, и по който се постигна определен напредък. Това е въпросът за разширението на взаимните приятелски посещения, за развитието на международната търговия, на науката и туризма. В комюникето е отразен вече напредъкът в търсенето на общо приемливо решение, като се отбелязва, че в близко бъдеще ще бъдат подписани за това съответни конкретни споразумения. Наистина американските вестници съобщиха вече, че правителството на САЩ се готви да премахне някои от прерградите, спъващи развитието на търговията между двете страни, че Айзенхауер ще посети тази година СССР, че взаимните посещения между хората на науката, техниката и изкуството са се засилили много и пр. Всичко това става в изпълнение на официално сключеното споразумение, след Кемп Дейвид, между СССР и САЩ за сътрудничеството в областта на науката, техниката, образованието и културата.

След разговорите и комюникето от Кемп Дейвид в съветско-американските отношения и в международните отношения въобще се чувствава един нов полъх, нов дух на разсейване на антисъветските измислици, нов дух допринасящ за нормализиране и подобряване отношенията между Изтока и Запада. Може би в същност това е най-важното, макар и да не е могло да се запише отчетливо и текстуално в едно официално комюнике, свързано по време със залавяващия период на студената война.

Във външната политика на САЩ се очертаха вече промени. Появи се нова тенденция в тяхната дипломация — да се държи сметка за фактите, и то... от самия Айзенхауер и държавния секретар Хъртър. Дори някои днес твърдят: „Развива се процес на приспособяване на американската дипломация към започналото примирие в студената война. Някои неща в международната обстановка се измениха“ — казват те. Малко по-широко била отворена вратата за преговори и срещи — след Кемп Дейвид. Сам Кабод Лодж, представител на САЩ в ООН заяви, че „САЩ сега се намират на прага на нов курс в отношенията си със Съветския съюз“. А Айзенхауер след него доизясни на една от своите пресконференции: „За човечеството не остана друг логически извод, освен заменяването на принудата с честни преговори и сътрудничество“. Един от заместниците на държавния секретар пък призна неотдавна, че „идеята за мирно съвместно съществуване са готови да прегърнат милиони хора“, че „светът желае край на студената война“.

И разбира се, прав е Хрущов, когато след завръщането си от САЩ в СССР, в доклада си пред Върховния съвет заяви: „Сега на Запад започва да вземе връх по-трезва оценка на обстановката, по-разумно разбиране на съотношението на силите, установяващо се на международната арена“.

Не бива да мислим, обаче, че разумните разбирания, че новият дух на мирно разбирателство може да победи без системна и решителна борба. Има сили, които се съпротивляват, теглят назад. Това са силите на старото, на „студената война“, които са свързани с империалистическите монополи, произвеждащи за войната и печелещи от подготовката за трета

световна война милиони долари. Това са реакционните сили, които се боят, че капитализма може да загуби в едно мирно съревнование със социализма.

Правителствата на някои държави все още са склонни да следват стария път, очертан от политиката на студената война.

Също така не е трудно да се види, че в основата на различията, които до неотдавна съществуваха в западните страни по въпроса за срещата и за серията от срещи на най-високо равнище, лежеше борбата на новите тенденции в международната политика за мир и дружба и отживялото времето си домогване на някои американски империалисти и германски реваншисти за световно господство. Тази борба приключи обаче с надвигването на политиката на студената война и с настъпилото затопляне в отношенията между Изтока и Запада.

В основата на всички нови изменения — временни или трайни в международните отношения, настъпили след посещението на Хрущов в САЩ, т. е. в основата на еволюцията на американската политика, на новия дух на разбирателство, лежи променното се вече съотношение на силите между двете световни обществени системи — света на капитализма и света на социализма.

Могъществото — военно, политическо, научно, културно и икономическо на Съветския съюз и на другите социалистически страни напоследък нарастна особено много и бързо. Този растеж почива на доказаната истина, че изгриващата обществена система на социализма превъзхожда старата, залязващата обществена формация на капитализма, на империализма. При това перспективите за развитието и усъвършенствването на социалистическите страни, както каза и Хрущов в САЩ, научно предвижда все по-големи и все по-очевидни успехи и победи във всички области на живота.

Освен това, все повече се увеличава броят на новите страни, освободили се или освобождаващи се от остарялата и загиваща вече колониална система и зависимост. Те всички водят миролюбива политика, против опасността от трета световна война, и тяхното влияние расте бързо на международната арена. (Индия и др.).

Засилва се също така все по-резултатно и борбата на работническата класа и на другите антифашистки и демократични сили вътре в старите и развити капиталистически, империалистически страни.

Небивал в историята размах доби и движението на привържениците на мира, начело със Световния съвет на мира.

При това положение, очевидно, оредялите редици на поборниците на „студената война“ нямат никакви добри политически перспективи. И барометърът, както каза Хрущов в САЩ, показва „ясно“. И няма съмнение, че толкова по-ясно време ще показва барометърът на мира и дружбата, колкото повече и с по-бързо темпо нараства мощта на Съветския съюз, на Китайската народна република, на целия социалистически лагер и на всички други миролюбиви и демократични сили на нашата планета. Това е безспорно и най-сигурната гаранция за тържеството на политиката на мир и сътрудничество, която Хрущов през време на десетдневното си посещение в САЩ, неуморно и блестящо пропагандираше.

Интересни и твърде показателни са отзивите и оценката на международния буржоазен печат за посещението на Хрущов. Всички признават, че

рядко има международно събитие, което така силно да е привличало вниманието на целия свят, и на първо място на милионите обикновени хора. Не само печатът, но и радиото, телевизията и киното във всички капиталистически страни отделиха на мисията на Хрущов в САЩ централно място, и то понякога въпреки желанието си, под натиска на интересите на народните маси.

От какво се определя този изключителен интерес на буржоазния пропаганден апарат към посещението на първия секретар на ЦК на КПСС и председател на Министерския съвет на СССР в САЩ Хрущов? Без съмнение, не само от жаждата за печалби, но и от интересите на масовия читател, слушател и зрител, от интересите на милионите активизирани се борци за мир. Защото в тяхното съзнание посещението на Хрущов се свързва с надеждата за намаляване на заплахата и опасността от война, за защита на живота им, на домовете им. Английският вестник „Йоркшир пост“ например писа, че посещението на Хрущов може да бъде наистина първата крачка за уреждането на международните споровни въпроси, заплашващи мира в света. А вестник „Ню Йорк таймс“ подробно и живо описа „възбуждението и трепета във Вашингтон от посещението на Хрущов“.

Особено големи надежди изрази печатът в редица източни, азиатски, африкански и латино-американски страни. Либийският вестник „Тараб Люсал Габр“ например писа: „Хората от целия свят следяха с особено внимание онова, което ставаше в САЩ и очакваха резултатите от посещението на Хрущов с голяма надежда. Това остро внимание на народите беше породено от желанието им да живеят в спокойствие, да се ползват от всички блага на живота в атмосферата на господството на принципа на мирното съвместно съществуване“.

Трудно бе положението на западните вестникарски, радио и телевизионни компании, които в течение на много години бяха лъгали своите читатели, слушатели и зрители, бяха скривали и очерняли истината за Съветския съюз. Сега огромният обществен интерес ги застави да информират подробно за посещението на Хрущов. Един западногермански вестник, може би със съжаление, но правилно отбеляза: „В продължение на десет дни вниманието на всички американци, а до голяма степен и на световната общественост, беше изключително към Хрущов. Никога преди това комунистически речи и комунистически лозунги не са имали такъв непосредствен достъп до американския народ“.

Огромно впечатление на американците направи увереността на Хрущов в неизбежната победа на комунизма. „Ню Йорк Хералд Трибюн“ писа: „Хрущов беше от самото начало до края живо въплотение на увереността в окончателното тържество на комунизма. Неговите изказвания бяха ту резки, ту предизвикателни, ту примирителни, ту горещи, ту остроумни, ту меки, ту пълни с хумор, ту твърди, но не и войнствени, в смисъл на заплахата към САЩ. Западногерманското списание „Аусен политик“ пък публикува следните редове: „В облика на Хрущов мигновено се долавя силата, която той притежава. Той е противник, от който трябва да се страхуваме, но който трябва също и да уважаваме. Една изключителна интелигентност, която далече надминава рамките, за които имаме представа до сега“.

А кореспондентът на френския „Пари журнал“ за ентузиазма на американците се изразява така: „Аз никога не съм виждал американския народ така да посреща глава на чужда държава. От времето на победата над Япония през 1945 година, никога във Вашингтон не се е събирал толкова много народ“. Даже американски крупни капиталисти проявиха такъв интерес към срещата си с Хрущов, че според едно съобщение на Изпълнителния комитет на Икономическия клуб на САЩ, „представителите на деловите кръгове са се борили да получат покана да присъствуват на срещата, както гладни се борят за парче хляб.“

Хрущов разсея много неоснователни предразсъдъци. Например американският вестник „Пост диспетч“ писа, че Хрущов „убеди американците в страстната си вяра в бъдещето на своята страна. Той приведе сериозни доказателства за това, че съветската система в родината му работи с пълна пара, а победите, одържани благодарение на способността ѝ да съсредоточава научните и техническите си сили, карат да се мисли, че имаме пред нас сериозно предизвикателство. Двете форми на общество и икономически системи могат да съществуват съвместно! Тази възможност трябва да се използва, а предизвикателството да се приеме“.

Много американци започнаха да схващат новото съотношение на силите на международната арена. „Със своя забележителен прогрес в производството на ракети и водородни експлозиви, — писа „Ню Йорк Таймс“, СССР сложи край на теорията за превантивната война, която преди бе поддържана от някои видни американци. Такъв начин на разсъждаване днес е не само антихуманен. Той също е и лишен от логика. Защото, както е сигурно, че нашите самолети и ракети биха могли от морските и сухопътните си бази да разрушат родината на Хрущов, така също сигурно е, че и неговите самолети и ракети биха могли от своите морски и сухопътни бази да разрушат родината на Айзенхауер. Войната като възможна политика бе изместена от самоубийството като възможна политика. А то за никого не е приемливо! И „Ню Йорк Таймс“ заключава, че е нужно да се разберем, „че войната трябва да бъде заличена от сметката“.

Този извод и това убеждение си пробива все повече път не само в американската преса. Трезви оценки бяха направени и от редица европейски вестници, защото у някои се яви въпросът — а при една нова световна война няма ли да се постави на карта самото съществуване на капитализма, т. е. ще може ли капитализмът да надживее една нова световна война? Най-далновидните представители на буржоазията отидоха по-далеч, например датският вестник „БТ“ писа: „Америка най-накрая разбра, че комунизмът не е никакъв каприз на модата, който ще заеме мястото си в музея за старини след една или десет години. Комунизмът се яви за да се закрепи здраво! Значи нужно е да се държи сметка за това! Америка не е вече най-силната държава в света. Тя сега е само една от двете най-силни държави! Хрущов желаше да потвърди това положение — и трябва да му се признае — отдаде му се!“

Особено силно впечатление направи речта на Хрущов пред Общото събрание на ООН, която се одени като историческото събитие на деня. Такава оценка беше направена именно в САЩ, Англия и

Франция. Народите на тия стари страни на империалистическия капитализъм нарекоха ръководителя на съветското правителство „пратеник на мира и дружба“. Английският вестник „Дейли мирър“ направо писа, че „планът за разоръжаването, изложен от Хрущов, трябва да бъде възприет най-сериозно“. Дори и реакционният французки вестник „Фигаро“, под натиска на френските широки обществени кръгове писа, че „всеобщата война престава да бъде инструмент на разумната политика“. А прононсираният антисъветски вестник „Ороп“ отбелязва: „Пътуването на Хрущов завършва много по-добре отколкото можеха да предположат даже най-големите оптимисти“.

Западногерманските вестници, свързани с опозиционните партии в Германската федерална република, се отнесоха въобще положително към предложенията на Хрущов и мисията му, към перспективите за мирно разбирателство. Западногерманската преса даже изнесе, че новите политически влияния са се отразили и в управляващата християн-демократическа партия на канцлера Аденауер. „Започнатите изменения в международната политика, — отбелязва списанието „Франкфуртер Хефте“ — оказват влияние и на мнозинството в нашия парламент. Голяма част от християн-демократическата партия сега е готова да се присъедини към мнението на социал-демократическата партия за необходимостта от активна източна политика в духа на мирното съвместно съществуване“. Става очевидно, че досегашната агресивна външна политика на бонското правителство на Аденауер е в криза, предизвикана от еволюцията на американската политика след посещението на Хрущов в САЩ.

Американският вестник „Пост диспетч“ прави следната равностетка: „Първо, на Хрущов очевидно се удаде да сложи началото на продължителен процес на преговори между Изтока и Запада, преговори, които може да прекратят студентна война и могат да прехвърлят света на нови, мирни релси. Второ, Хрущов показа по-ясно от когато и да било по-рано природата на предизвикателството. Неговите последни изказвания в нашата страна потвърдиха извода, че съветското предизвикателство носи не военен, а преди всичко политически, икономически и социален характер“. Вместо да продължават усилено да подготвят разпалването на третата световна война, САЩ се оказаха пред проблемата за разоръжаване и пред призива за мирно съревнование със СССР. Даже органът на американския империалистически капитализъм „Бизнес Уик“ резюмира: „Пътят, който лежи напред, става явно по-гладък, благодарение на това, че между Айзенхауер и Хрущов вече се установи по-добро взаимно разбиране“. Изводът на английския „Дейли Мейл“ е толкова картинен и ясен: „Фантастическото пътуване, което започна с пускането на ракетата до луната, завърши успешно. Хрущов се завърща в Москва след като постигна редица споразумения за намаляването на напрежението между Изтока и Запада. А това беше именно и целта на неговото пътуване“. Тази окончателна оценка споделиха и много от големите вестници на другите западни страни.

Понастоящем редица от тях продължават да коментират резултатите от посещението на Хрущов в САЩ, като настояват, щото постигнатото да се закрепи и развие по-нататък, и то по-скоро! Повечето от английските вестници например, разглеждайки

перспективата за назначената вече среща между Изтока и Запада, ясно подчертават, че на нея максимално трябва да се използва положителният резултат от посещението на Хрущов в САЩ.

Бързият икономически и научен напредък в Съветския съюз и другите социалистически страни, който най-вярно съдейства за промяната на съотношението на силите в полза на социалистическата световна система, буди явно безпокойство у някои видни американци. Например Стивънсън, водачът на демократическата партия и бивш кандидат за президент на САЩ, писа: „Хрущов знае къде отива Русия. Той знае, че тя се кани да ни надмине в промишленото производство и усъвършенствуването на техническия прогрес. Но тук, в Америка, икономическият връх на света, основната отрасъл на нашата промишленост — стоманодобиването — бездейства вече повече от 12 седмици. Аз продължавам да си мисля, — заключава Стивънсън, — дали щом си на върха можеш да правиш крачка само надолу!“

В тази логическа връзка някои трезви дейтели на старото, капиталистическото общество защитиха открито в печата мисълта, че ако САЩ се освободят от страхотната тежест на преголемите си военни разходи — над 50 милиарда долара годишно, ще могат по-добре да се движат в икономиката си. Подобни изказвания, безспорно, могат да се преценят само положително. Защото ако американската икономика въобще може да навлезе и навлезе по-активно в руслото на едно мирно производство, от това, очевидно, ще спечели не само американският народ, но ще спечелят и другите народи в света.

Разбира се, най-реакционните американски политици като Рокфелер, Труман, Ачесън и други най-приближени довереници на агресивния финансов капитал продължават все още да разпространяват писания и речи против всякакво намаляване на международното напрежение, за студена и гореща война. В Западна Германия, Турция и другаде се чуват дори и „гласове, които демонстрират песимизъм и сравняват политиката за намаляването на напрежението с... мюнхенската политика. Някога Чембър-

лейн, пишат те, допусна грешка, като отстъпи на Хитлер. Сега, — според тези заклетни идеолози на войната — Хрущов иска да подмами Запада да допусне същата грешка“ — „Съединените щати, — пропагандират те, — само в съюз със Свободна Европа могат да имат ясно надмощие над комунистическия блок“.

Такива са старите немични гласове на псалмопевците на фалиралата вече политика на студената война. Отделните агресивни и авантюристични изказвания, обаче съвсем не променят историческите резултати от посещението на Хрущов в САЩ. Огромното мнозинство от вестниците и държавните и обществени дейтели на всички западни страни оцениха тези забележителни резултати като голям принос за делото на световния мир, дружбата между народите и сътрудничеството между държавите, като победа на миролюбивата външна политика на Съветския съюз и на другите социалистически страни и на всички демократични сили в света. Общата политическа оценка е само оптимистична — очаква се по-нататъшно разведряване в международната обстановка, по-нататъшни успехи в политиката за разрешаването на спорните въпроси чрез мирни преговори, а не чрез война.

Резултатите от посещението на Хрущов в САЩ представляват наистина една важна победа в историческата борба за прелом в международните отношения, за тържеството на ленинските принципи за мирно съвместно съществуване на двете противоположни обществени системи, на идеята за всеобщо и пълно разоръжаване. Затова и ние, заедно с многомилионната армия на борците за мир по целия свят, благодарим от сърце на Никита Сергеевич Хрущов за направените от него големи и блестящи усилия, за постигнатите успехи за благо на човечеството. Не само нашето, но и бъдещите поколения ще му бъдат благодарни и с все по-голяма любов и признателност ще го наричат „пратеникът, вестителят на мира и дружбата“, както днес горещо го славословят всички народи по света.

ДИМИТЪР ИЛИЕВ

Слово за Неделя на Митаря и Фарисея

Наближава Великият пост или св. Четиридесетница. Тоя пост е от голямо значение за нас, вярващите, тъй като той е най-подходящо време за духовни упражнения и молитви. Поради това св. Църква почва още сега, три седмици преди започване на поста, да ни подготвя за него. В днешното литургийно св. евангелие тя ни предлага притчата на митаря и фарисея (Лука 18:10—14). Тази притча е доста кратка, но тя е извънредно много съдържателна и високо поучителна.

Двама души едновременно влизат в храма. Единият е фарисей, другият — митар. Фарисеят, за да

си предаде важност, върви бавно, тежко и надменно, с гордо вирната глава. Множеството богомолци в храма почтително му отварят път, а той — усмихнат и доволен — крачи напред, като застава на видно място, за да го видят всички. Тук той се изправя, издига високо ръцете си и почва гръмка да се моли, като казва: „Боже, благодаря Ти, че не съм като другите човеци, грабител, несправедник, прелюбдейци или като тоя митар; поста два пъти в седмицата, давам десетък от всичко, що придобивам“.

А в същото време митарят, който бил скромен и свенлив човек, едва дръзнал да прекрачи прага на

храма. Считайки себе си за недостоен и грешен, плахо пристъпя, но не влиза навътре в храма, а се оглежда със страх и се свива в един ъгъл, на скришно място, далеч от светилището и фарисея, за да не го видят богомолците. Оборил глава, митарят се вдълбочава в себе си, изпитва душата и съвестта си, като си припомня всички неправди, грабежи и беззакония, които бил извършил. Той не смее да погледне нагоре, а съкрушен и смирен се удря в гърди от скръб и разкаяние, въздиша дълбоко и едва шепне с устните си: „Боже, бъди милостив към мене грешника“.

И двамата богомолци са били грешни, като всички хора. Те отиват в Божия дом, за да се помолят. Но какъв е бил резултатът от тяхната молитва? Единият бил оправдан, а другият — осъден. На митаря Бог простил греховете, а на фарисея — не. Защо ли тъй? На този въпрос св. евангелие отговаря: „Всеки, който превъзнася себе си, ще бъде унижен; а който се смирява, ще бъде въздигнат“. Митарят със смирението си изпросил милостта Божия, а фарисеят с гордостта си я отбил. Първият напуснал храма оправдан, а вторият с още един грях. Първият бил въздигнат пред Бога, а вторият себе си унизил.

Фарисеят не е бил човек без добродетели. Но за какво идва в храма? Да се похвали пред Бога. Той Му благодари, но всъщност това е повод да похвали себе си, защото в молитвата си говори само за своите дела. Дори той надменно и с ненаситна гордост изтъква, че „не бил като другите човеци“ и че стои високо над тях. Но Господ прониква в човешката душа. Той я вижда с непогрешимо око и то такава, каквато е: без пъстрите ѝ одеяния, с които се представя. Той вижда изпълнената с гордост душа на фарисея. Той съзира неговото надменно съзнание, което се изявява в молитвата му. А това самосъзнание на праведник се е родило от голямото себелюбие и гордостта на фарисея.

Гордостта е „хищник, който граби от сърцето всяка добродетел, за да насити своята ненаситна стръв“. Гордостта е най-тежкия грях. Тя е начало на демоничността. Гордостта погуби най-светлия ангел Денница, който искаше да издигне престола си по-високо от Божиите звезди и да стане подобен на Всевишния. Гордостта стана причина нашите прародители Адам и Ева да бъдат изгонени от рая, понеже пожелаха, по внушението на сатаната, да станат равни на Бога. Чрез тях гордостта влезе в живота на човешкия род и върши своята рушителна роля, като спомага за падането на множество човеци, семейства и общества, за потопяването на земята в човешки кърви и покриването ѝ с развалини. Гордостта заслепи Наполеон Бонапарт, за да иска да стане абсолютен господар на цялата земя и да изрече дръзки думи към Бога: „Небето е Твое, а земята моя“. Гордостта издигна високо главата на Хитлер, за да си въобразява, че може да завладее Европа и командва света. Гордостта е причина, някои високомерни държавници на Запад да издигат глас на „силните“ на земята, да говорят за студени и атомни войни, да мислят за унищожение на човечеството, като се стремят за установяване на пълно господство в света.

Но, „гордостта е омразна и на Господа и на човеците и е престъпна против Него и против тях“ (Сир. 10:7). Гордостта е „гнусота пред Бога“ (Прит. 16:5). При гордостта не е възможна праведност. Истинската праведност не се превъзнася, а се смирява. От

смирението трябва да започне всяко усилие на духовно и нравствено усъвършенствуване.

Смирението е най-хубавото и най-разкошното цвете във венеца на християнските добродетели. Смирението е първата, основна и препрославна добродетел, без която е немислим никакъв духовен живот. Смирението е стълба, по която човек се изкачва от земните низини до висотата на славните небесни жилища. С никакви дела човек не може да угоди на Бога и привлече към себе си милостта и благословението на Небесния Отец, както със смирението. Бог оправда митаря, защото неговата молитва бе плод на смирено и съкрушено сърце. И митарят не е бил човек без добродетели, но той не се гордее с тях. Напротив, в молитвата си той всичко забравя, а помни само едно — греховете си. В това велико смирение той изпросил милостта Божия и бил въздигнат пред Господа.

Спасителят е Учител на смирение, животът Му е съвършен образец на смирение, а проповедта Му евангелие на смирението. Никога Той не се надигна със Своя божествен ръст, за да покаже превъзходството Си пред другите и да получи тяхното признание. В смирението Си, Той бе съвършен, и всички виждаха съвършенството Му и се удивляваха: „Смири Себе Си, бидейки послушен дори до смърт, и то смърт кръстна“ (Фил. 2:8). На всички Свои Той остави тоя завет: „Вземете Моето иго върху си и се поучете от Мене, понеже съм кротък и смирен по сърце, и ще намерите покой за душите си“ (Мат. 11:29).

Смирението води към всички други добродетели. Например то ражда любовта. А няма ли любов, няма и издигнатост на духа. Всяко издигане без любов е надменно извишаване над другите, за да се удовлетвори суетното самолюбие. Защото „щом любов нямам, нищо не ме ползува“ (I Кор. 13:3) — казва ап. Павел.

Любовта пък, родена от смирението, е основа на борбата на човечеството за мир. Мир, който да обуздае гордостта на надменните човеци! Милиони обикновени хора в света жадуват за мир и добра воля. Всички хора на труда и напредъка с благодарност и облекчение посрещнаха предложението на Съветското правителство за всеобщо и пълно разоръжаване. С благодарност те приеха и резолюцията на Общото събрание на ООН, от 20 ноември 1959 г., за разоръжаване на народите, защото в това те виждат сигурен път за обезпечаване на мирни условия на съществуване и на творчество.

И тъй, когато се явяваме пред Бога, да бъдем смирени и с будно съзнание за своята греховност. Да не престъпяме на молитва с надменно самохвалство на фарисея и да нямаме в сърцето си горделива мисъл за превъзходство над другите. Ако искаме да живеем праведно и да бъдем близко до небето, да смъкнем своето надменно чело. Да преклоним коленете си пред своя Създател и Подател на всичко добро. Да помним, че пред Божието могъщество, слава и величие, ние сме пращинка, развявана от вятъра; трева, която скоро изсъхва; цвете, което бърже увява; дим, който в миг изчезва.

Прочее, като имаме пред вид неизбежния край на нашия земен живот, със смирението на митаря да пристъпим в дните на Великия пост и, съкрушени от греховете си, да молим небесния Отец: „Боже, бъди милостив към мене грешника“. Амин.

Прот. Симеон Нанков

ОТЗИВИ И БЕЛЕЖКИ

Ново намаляване въоръжените сили на СССР

Върховният съвет на СССР, за да се даде от страна на Съветското правителство нов принос за осигуряване на мира и за създаване на най-благоприятни условия за сключване на споразумение за всеобщо и пълно разоръжаване, е постановил на 15 януари т. г. да се осъществи ново голямо намаляване на въоръжените сили на СССР — с 1,200,000 души.

Това решение на Съветското правителство, санкционирано от Върховния съвет на СССР, даде огромно отражение в целия свят и усили надеждата на миролюбивото човечество за осъществяване на разбирателство и дружба между народите. Един милион и двесте хиляди здрави мъже в Съветския съюз ще влязат в строя на трудовата армия в Съветската

страна и вместо да се изразходват за тях огромни средства за издръжката им, те вече сами ще творят блага за своята родина.

Освен това, новото намаляване на въоръжените сили на СССР е и нов удар срещу ония, които надаваха в западните страни гласове за опасността от агресия от страна на Съветския съюз. С право някои западноевропейски и американски журналисти забелязаха, че не се готви за нападение оная държава, която намалява своите въоръжени сили.

Светът очаква благодарният пример на СССР да бъде последван от другите велики сили, за да бъдат налице предпоставките за всеобщо и пълно разоръжаване и за извоюване траен мир и дружба между народите.

Нова победа на съветската наука

Едно съобщение на ТАСС на 21 януари отново насочи вниманието на човечеството към Съветския съюз.

В сряда, на 20 януари вечерта, в Съветския съюз беше изстреляна гигантска многостепенна балистична ракета към района на Тихия океан. Предпоследната степен на тази ракета, заедно с макет на последната степен, движейки се точно по определената траектория, след като развила скорост над 26,000 км в час, достигнала предварително определения район на Тихия океан, отдалечен от точката на старта на 12,500 км по земната повърхност. Предпоследната степен на ракетата, след като изпълнила своето предназначение и като навлязла в плътните слоеве на атмосферата на височина 80—90 км при по-нататъшното си движение

се разрушила и частично изгоряла. Макетът на последната степен на ракетата, приспособен да минава през плътните слоеве на атмосферата, достигнал водната повърхност близо до определената точка на падане, с отклонение по-малко от 2 км, което потвърждава голямата точност на системата за управляване на ракетата. Успешното изстрелване на тази мощна съветска балистична многостепенна ракета осигурява по-нататъшния напредък на съветската наука по пътя на овладяване на космичното пространство и изучаване на планетите от слънчевата система.

Това ново блестяще постижение на съветската наука бе посрещнато в целия свят с огромен интерес и предизвика възхищението на всички миролюбиви хора.

Заслужено чествуване

През изтеклата 1959 година навърши 70 години църковният композитор, заслужилият протопсалт и музиколог Петър Динев. Във връзка с тая годишнина на 27. XII. 1959 г. църковното настоятелство при храма „Св. Кирил и Методий“ — Красно село, устрои скромно чествуване — стилос концерт в салона на Софийската митрополия от църковни композиции на Петър Динев. Програмата бе изнесена от сборния хор, съставен от църковния хор при храма „Св. св. Кирил и Методи“, съвместно с хора при братството „Св. Николай Мирликийски“, под ръководство на младия диригент Вълко Стоянов Христов.

На тържеството присъстваха Високопреосвещените синодални архиереи: Врачанският Пансий, Великотърновският Софроний, Сливенският Никодим и Неврокопският Пимен; Преосвещените епископи: Макариополският Николай,

Браницкият Максим; Високопреподобните архимандрити Горазд, Методий и Антоний; служители от Св. Синод и Митрополията; професори от Духовната академия; свещеници и много християни.

Концертът започна с „Отче наш“ и тропара на св. св. Кирил и Методий — „Яко апостолом“, изпълнен от хора, след което председателят на църковното настоятелство свещ. Кирил поп Михайлов откри тържеството. Припомняйки препоръката на св. ап. Павел да почитаме заслужилите с делото си, та да го вършат с радост, а не с въздишки (Евр. 13:17), той посочи, че Петър Динев е заслужил да бъде чествуван и заради общото си църковно музикално дело, и заради постоянната отзывчивост към всички музикални инициативи на двата чествувачи го хора. Като поблагодари на всички, които са се потрудили за

изнасяне на концерта и на посетителите за присъствието, о. Председателят даде думата на преподавателя в Духовната академия д-р Димитър Пенев, който изнесе обстоен, изслушан с голямо внимание доклад на тема: „Петър Динев и църковното ни пеене“. Докладчикът, след като посочи общото значение на музиката и особено на църковната музика, разгледа поотделно дейността на Петър Динев като преподавател в Богословския факултет и Соф. духовна семинария, като композитор, преводач от източни на модерни ноти, диригент, автор на сборници за братствата, автор на учебно пособие по източно пеене, историк на църковното ни пеене и постоянен полезен съветник в Светия Синод и в музикалния отдел на БАН по въпросите на старобългарското пеене. Чрез своето многостранно дело Петър Динев оставя трайни следи в църковния живот.

След доклада се изнесе музикалната част, в която бяха изпълнени: „Прослава на св. св. Кирил и Методий“ (написано за случай), „Возбранной воеводе“, „Достойно ест“, „Да възкресет Бог“, „Милост мира“, „Верую“, „Богородичен концерт — Ти Бога единна родила еси“, и оратория в чест на св. Богородица по текст на свещ. Васил Бенчев. Преди изпълнението на ораторията, хористката Анка поп Кирилова декламира текста. В изпълнението на самата оратория, освен хорът, взеха участие като солисти: Славка Кадънкова (алт), Йоаким, Иванка Миланова (сопран) — Анна, Иоанна Спасова (сопран) — Марнам и Лили Ключева (алт) — Архангел Гавриил. На пианото беше

аспиранта от Духовната академия — Румен Василев. Между музикалните номера, които минаха при много голям успех и високо художествено изпълнение, се изнесе със затрогваща сърдечност специалното стихотворение, посветено на композитора от хористката Олга Манчева и рецитирано от Веска Костова — „На композитора“.

След завършването на концерта свещ. Кирил поп Михайлов приветства Петър Динев и му пожела многолетно плодно творчество, като от името на Красноселската църква той му поднесе скъпа кристална ваза, а хористката София поп Георгиева му поднесе прекрасни цветя. Приветствия и подарък се поднесе на композитора и от името на ръководения от него хор в храма „Св. св. Кирил и Методий“.

Тържеството завърши с изказването на Негово Високопреосвещенство Врачанския митрополит Пансий, който от името на Негово Светейшество Патриарха, на Св. Синод, от свое име и от името на посетителите поздравя Петър Динев и му пожела все тъй плодно още много години да обогатява църквата ни с прекрасни творби; също Негово Високопреосвещенство поздравя устроителите и всички изпълнители, начело с диригента за великолепно изпълнение и им поблагодари за доставената на всички голяма духовна радост.

Хорът изпрати думите на Негово Високопреосвещенство с гръмки многократно многолетствие за Негово Светейшество и Светия Синод, за юбиляра и за всички посетители и изпълнители.

Научно академично тържество

Както беше съобщено в „Църковен вестник“ (бр. 41), на 22. XII. 1959 година от 5 часа след обед, в аулата на Духовната академия „Св. Климент Охридски“ — София, се състоя научно академично тържество, на което Негово Благоговейство свещ. Радко поп Тодоров Тодоров, старши преподавател в Академията при катедрата по Църковно право, устройство и управление на БПЦ и Християнска социология, защити научната си дисертация на тема: „Съборното начало в живота, устройството и управлението на Църквата през първите три века“ — историко-каноническо изследване (стр. 360) за получаване на учената степен „кандидат на богословието“.

На тържеството присъстваха: Негово Светейшество Кирил, Патриарх Български, Техни Високопреосвещенства митрополитите Доростоло-Червенски Михаил, Врачански Пансий, Варненско-Преславски Йосиф, Ловчански Филарет, Старозагорски Климент, Неврокопски Пимен, Техни Преосвещенства епископите Браничкий Максим, Знеполский Йосиф, архимандрити, свещеници, студенти от Академията и множество граждани.

Тържеството бе открито от Негово Преосвещенство Макарнополски еп. Николай, Ректор на Академията, който даде кратки биографични сведения за дисертанта. Думата бе дадена на автора, който прочете резюме на автореферата върху дисертационния си труд и в заключение изтъкна, че „в Христовата Църква на земята: вселенска или областна (поместна), или обикновена християнска община (епископия) всякога през първите три века се е признавал и всякога действувал като висша видима власт Съборът — Съборът на епископите, клира и вяращите, т. е. Съборът на цялата църква“.

След това акад. проф. протопрезвитер д-р Стефан Цанков, първият официален рецензент и научен ръководител на дисертанта, изложи своята рецензия и заключи: „По моите наблюдения като преподавател по Църковно право, свещ. Радко поп Тодоров от време на своето студентство, а веднага след това като аспирант, асистент и сега старши преподавател при моята катедра, проявява усърдно и успешно занимание... Той е избрал за тема една от най-основните, важните, сложните, актуалните и трудни за разработка проблеми в по-ново и най-ново време в живота на Църквата и в богословската и особено в църковно-правната наука и не само на Православния изток, но и на християнския Запад.“

По тия съображения намирам, че е вече дори един подвиг новоначинающа млади богословски научни труженици

да се решават да разглеждат и да дават научно-богословско (и главно църковно-правно) уяснение на тая проблема... и то в цялост... Авторът е дал правилна системна постановка на труда си и има правилен методически достъп към материята... Трудът му, общо оценен, е един ценен принос в нашата богословска литература... Затова намирам, че той заслужава да му се даде първата научна степен „кандидат на богословието“.

Вторият официален рецензент проф. д-р Г. Ст. Пашев прочете своята рецензия и изтъкна, че „дисертацията свидетелствува не само за упоритост и работоспособност на автора, но се явява несъмнен принос и в нашата църковно-правна литература. Според мен, тя е задолжително написана и дава право на младия автор да получи търсената първа научна степен — „кандидат на богословието“.

Критически бележки и изказвания за положителните и отрицателните страни на работата направиха: проф. д-р Хр. Н. Гяуров, ставрофорният свещеноиконом Борис поп Атанасов, свещеноиконом Димитър Василев, прот. Николай Кацарски и д-р Борис поп Йосифов Милушев.

В отговора си дисертантът заяви, че двамата официални и отговорни рецензенти са проучили основно, задълбочено и всестранно дисертацията му. Критичните бележки, които са направили както за положителните качества на труда му, така и за слабостите и недостатъците в него, са уместни, обективни, справедливи, продиктувани от най-добра и чиста съвест. Те отговарят на действителното положение на нещата. Той благодари и на другите взели участие при защитата на дисертацията с изказвания и въпроси.

След това Негово Преосвещенство Ректорът направи обобщение на всичко казано и се пристъпи към гласуване от страна на Академическия съвет. Дисертантът бе избран с пълно единодушие за „кандидат на богословието“.

При закриване на тържеството от Негово Преосвещенство еп. Николай бе съобщено, че направеният избор предстои да бъде утвърден от Светия Синод.

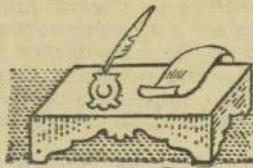
След това се състоя малък прием в Ректората, през време на който Негово Светейшество Кирил, Патриарх Български, даде ценни указания за научна работа в полето на богословската наука, мъдри архипастирски напътствия и отеческо благословение.

Тържество посветено на борбата за мир в гр. Първомай

Православното християнско братство „Св. Кръстопоявна Неделя“, гр. Първомай, уреди на 7 януари, първия ден на Коледа, на 3 ч. сл. обед, в братствения салон, по случай Рождественските Христови празници, тържество, посветено на борбата за мир. Дамският братствен хор при църквата, под диригентството на свещ. Атанас Попов, изнесе духовен концерт, придружен с богата литературна част, при участието на презвитери, ученици семинаристи, един студент богослов и други. За случая произнесе подходящо слово председателят на братството свещ. Василий Димитров. Тържеството бе масово посетено от вярващите и премина при голям интерес и енту-

зиязм. На края бе гласувана следната телеграма до Негово Светейшество Патриарх Кирил, изпратена с гръмко многая лета:

„Членовете на православното християнско братство в гр. Първомай, събрани днес, на 7 януари, по случай Рождественските празници, на тържествено събрание, посветено на мира, Ви поднасят от сърце молитвени благопожелания за здраве, дълголетие и благополезни успехи в ръководството на светата ни Църква и обещават, че с всички сили ще работят неуморно за мира и благоденствието, за Христова правда и прогрес в живота.“

ЦЪРКОВНА И ОБЩЕСТВЕНА ЛЕТОПИС

У НАС

Новогодишен молебен. На 1 януари 1960 г. бе отслужен тържествен новогодичен молебен в патриаршеската катедрала храм-паметник „Св. Александър Невски“ от Негово Високопреосвещенство Врачанския митрополит Паисий в съслужение със синодалните архiereи Високопреосвещените митрополити Доростолски и Червенски Михаил, Търновски Софроний, Варненски и Преславски Йосиф, Ловчански Филарет, Старозагорски Климент, Сливенски Никодим и Неврокопски Пимен, Преосвещените епископи Левкиски Партений, Макариополски Николай, Браницки Максим и Знеполски Йосиф, много архимандрити и свещеници. Негово Високопреосвещенство митрополит Паисий прочете пред присъстващите християни специално новогодично поздравление на Негово Светейшество Българския патриарх Кирил (отпечатано на уводно място в бр. 1—2 на ЦВ т. г.).

Закриване заседанията на Св. Синод. Св. Синод в пълен състав на 31 декември 1959 г. приключи заседанията си от зимната си сесия на миналата година. По случай рождественските празници Св. Синод в намален състав преустанови до края на текущия месец заседанията си. Определено е Св. Синод в пълен състав да се събере на кратка извънредна сесия на 28 март 1960 г.

Негово Високопреосвещенство Варненският и Преславски митрополит Йосиф вседушевно благодари на всички, които са имали любезността да го поздравят за имения му ден — 8 януари и им молитвува от Бога здраве и всяко благополучие в живота.

Нов кандидат на богословието. Св. Синод в заседанието си на 4 януари т. г. е одобрил произведения от академичния съвет при Духовната академия на 22 декември 1959 г. избор за присъждане учената степен кандидат на богословието на Благоговейния свещеник Радко п. Тодоров, стари преподавател в Академията. За избора даваме повече сведения в този брой на Църковен вестник.

Нови иноци на Рилската св. обител. Още в самото начало на новата 1960 година братството на Рилската св. обител започна да се увеличава с нови иноци.

На 3 януари т. г. Негово Преосвещенство игуменът на св. обител Стобийският епископ Варлаам пострига в монашество дългогодишния послушник Стефан Богданов с име Лука при духовен старец иеромонах Павел.

На 6 януари т. г. Негово Преосвещенство игуменът пострига в монашество Кирил Шкутов, учител в Софийската духовна семинария по математика и физика, с име Киприян, при духовен старец архимандрит Серафим, началник на културно-просветния отдел в Св. Синод.

Обява. Църковното настоятелство в с. Дългопол, Варненско, обявява, че търси енорийски свещеник. Енорията се състои от 1950 къщи и 2130 венчила. Ще се осигури църковно жилище за свещеника и ако кандидатът бъде сега ръкоположен, ще му се дадат достатъчно средства за обзавеждане и устройване.

От църковното настоятелство
Председател свещ. Ст. Ефтимов

Скръбна вест. — С дълбока скръб съобщаваме на близки, познати, че многообичната ни и незабравима съпруга, майка, сестра и маминка презвитера Ангелина п. Трайчева, на 73 години, родена в гр. Велес, Македония, след продължително боледуване, далеч от мил роден край, предаде Богу дух на 25 ноември 1959 г. в гара Каспичан.

Вечна да бъде паметта ѝ!

Бог да я прости!

От опечаленото семейство

Благодарност. — По случай кончината на скъпата ни покойница презвитера Ангелина п. Кирилова Трайчева, изказваме сърдечна благодарност на всички граждани и гражданки от гара Каспичан, които почетоха светлата ѝ памет и придружиха тленните останки до вечното ѝ жилище.

Вседушевно благодарим на свещениците, прот. Рафаил Петров, свещ. Дамян Драгоев от гр. Нови Пазар, които извършиха опелото и на свещ. Атанас Григоров, който произнесе прочувствено, трогателно слово, с което обрисова живота на скъпата ни покойница.

Благодарим и на всички сродници, близки и приятели, които лично или с писма изказаха съболезнованията си

В ЧУЖБИНА

Дамаск. Негово Блаженство Теодосий VI, патриарх на Антиохия и целия Изток, е направил следните изявления, поместени във всички дамаски вестници: „Общото събрание на ООН, по предложение на Съветския съюз, при решение да обсъди въпроса за всеобщо разоръжаване. Ние твърдо вярваме в необходимостта на мира за човешкото общество, мира, който е основно мерило за хуманност сред членовете на обществото. Ние призоваваме към неговото укрепване. Ние призоваваме към свободен обмен на научните постижения между членовете на цялото общество. Ние призоваваме към това всички нации да бъдат равни, всяка да може да определи своята съдба, изхождайки от основите на взаимното разбиране и дружба, за да не може никаква сила да отнеме правата на който и да е народ. Тогава ще падне империализмът във всички негови видове и всеобщото разоръжаване ще стане действителност. Да господствува мирът в целия свят и да се изпълни с това волята Божия“.

Против атомните опити. 17 души от различни страни, начело с английския свещеник Майкъл Скот, са тръгнали на 6 декември с коли за мястото, където френското правителство смята да проведе опит с атомна бомба, за да протестираат против извършването на опита.

Редактор Йордан п. Илиев